



Nro. 33.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Kedben Octobernek 21-dik napján
1800-ik esztendőben.*

B e t s.

A' Palatinus ő Fő Hertzegfége, *Schönbrunból*
útját tegnap reggel *Buda* felé vette.

B u d a.

Ő Csaszari Királyi Felsége, Ansariai választott Püspök és a' F. Udvari Magyar Cancelláriánál valóságos Udvari Referens Consiliarius Szent-Király-Szabadgyai Méltóságos *Rosos Pál* Ur ő Nagyságát a' Szentséges Meg-váltóról nevezetű *kapornaki* Apátursággal méltóztatott kegyelmesen meg-ajándékozni.

K k

Frantzia Ország.

Három Frantzia Frégátok már jó ideje hogy alkalmatlankodnak az Anglus és Portugallus kereskedő hajóknak a' *Déli Amerikai* partok körül, nesezetesen az *Amazonok folyovize* torkánál; már azonn voltak, hogy öszve gyűlytött ragadó-mányaikkal Frantzia Országba haza evezzenek; hanem az Anglusoktól megelőztettek. Vagy 6 Anglus Linea hajók t. i. és néhány Frégátok oda küldettettek, a' melyek a' Frantzia Frégátokat meg-támodták, kettőt közülök hat oráig tartott heves tsatázás után elfogtanak, és csak a' harmadiknak volt az a' Szerentséje, hogy el-fuadhatott, és Frantzia Országba a' *Rocheforti* kikötő helybe haza ezvezhetett. Az el fogattatottaknak neveik *Concordia* és *Medea*, annak pedig, a' mely haza érkezett, *Franchise*.

A' *Strasburgi* nagy templomot, melynek környülállásairól a' minap emlekezetet tettünk vala, az Országlótzék vizsgálta adatta a' Catholicusoknak. A' *Decas* és egyéb nemzeti innepi ceremóniák, a' városházának egyik nagy palotájában fognak ennekutánna véghez menni. — *Strasburgból* írják, hogy azok az Emigránsok, a' kik az 1793-dik esztendőben a' *Weisenburgi*, *Zaberni*, és *Strasburgi* vidékekről ki vándoroltanak, és a' kiknek számok 30 ezerre tétetk, az Emigránsok' laistromából ki-töröltetni, hazájokba vizsgálá botsátatni, és jószágaikba vizsgálá helyheztedődni fognának.

A' *Cherburgi* kikötőhelyből az a' hír érkezett Párisba; hogy az Anglusok, *Fontenay* tájjann, Sept. 11 dikére viradó éjjel, a' Frantzia partra való ki-fuallást meg próbálták légyen: hanem, 60 el-esett és sebbe esett emberekből álló vez-tessel ismét hajóra ülni kéntelenítetttek; nevezetesen egy ágyú, a' melyet a' Frantziák a' part mellé vontzóltanak volt, és golyobissok nem lévén, kövekkel lövöldöztek belölle, leg jobb szolgálatot tett.

Azok között a' pohar-el-köszönések között, a' melyeket az első Consúl, a' Frantzia újj elz-tendei vedégség' álkalmatosságával az asztal kö-rül ülök között elő mondott, meg jegyzték ne-vezetesen, hogy egy versben, 19 újj Depárta-mentomokért, t. i. a' Belgiumiakért, a' bal Ré-nusiakért, etc, kívánta, hogy igyanak a' ven-dégek.

Hogy *Máltha* már a' Frantziáktól az Anglu-soknak, Capitulatzió által, bizonyoson által ada-tott, a' *Párisi Moniteur* is írja, a' ki egyszersmind a' 18 Czikkelyekből álló Capitulátziót is már maga ki-hirdette, ilyen szavakkal: —

„Az egy felől a' *Máltha* és *Goze* szigeteik' Komendansa, Divisions - Generál *Vaubois*, és a' kikötő helyben lévő Frantzia hajós tsopórt ve-zére Contre - Admirál *Villeneuve*, más részről pe-dig a' *Britannus* és szövetséges seregek' vezére Generálmajor *Pigot*, és a' *Máltha* előtt álló *Britannus* és szövetséges hajós seregek' vezére *Martin* Kapitány között kötött Capitulátziónak czikkelyei: BCU Cluj / Central University Library Cluj

1) *Czikkely*. A' Frantzia örző sereg *Málthá-ból* és minden hozzá tartozó erősségekből, egész hadi parádéval, az az, dob szóval, lobogó zászlókkal, égő kanótzokkal, két 4 fontos ágyuval, azokhoz tartozó ágyuzókkal és munitziós ládá-val, ki jön, hogy egy meghatározott naponn és orában, hajókra szállítódván, *Marsiliába* el vi-tetődjön. A' teengeri, katona és polgári tisztek, mind azokkal együtt, a' kik az ök olztáyaikhoz tartoznak, hasonló képpen a' *Touloni* kikötő hely-be által szállítódnak. — *Felelet*. Az örző sereg-nek a' kívánt hadi parádé meg-e-gedtetik: ha-nem, mivel az ő egyszersiben való el szállítódá-sok lehetlen, tehát az, ilyen rendel fog meg-esni: Mihelyest a' Capitulátzió aláírás által meg-erős-sítetik, a' *Ricasoli* és *Tigné* nevü erősségek a' *Britannus* seregeknek azonnal által adódnak, s-ezeknek hajóik ugyanakkor a' kikötőhelybe is-

bé-botsáttatnak. Az úgy nevezett *nemzeti* kaput, egy egyenlő számból álló Frantzia és Anglus örző sereg fogja al-foglalva tartani, mind addig, míg a' hojók, az elclzör el-indulandó Frantzia tsoportnak fel-vételére, készen lesznek; ekkör az egész örző sereg ki-maschérozik hadi parádéval a' tenger partig, és ott fegyverét le-tévén, egy rétze azonnal hajóra ül; azok a' tsoportok pedig, a' melyek az első alkalmasággal fel nem térnek, *Manuel* szigetét és erősségét fogják elfoglalni, a' hol fegyveres strázsák lesznek, hogy a' falukra egy ember is közzülök ki ne széledezhesen. Az örző sereg, hadi fogságban lenni tartatik, és a' Britanniai Kir. Felsőg ellen mind addig nem szögálhat, valameddig ki nem tseréltetik, a' melyet az ő tiszjeik parolájokra fel-fogadni tartoznak. Minden ágyuzó kézületék, munitziók, magazinumok, közönséges jegyző könyvek, és papirossak, azon tiszteknek általadódnak, a' kik e' végre ki neveztetni fognak.

2) *Czik*. Brigaderos General *Chenez* a' vár-Komendáns, és *Dhennzel* agyuzó és iuozsiner Brigadéros, a' szározonn és kajókonn lévő minden tisztek, katonák, és hozzájuk tartozók, továbbá *Gays Alphonsus Péter* nevü hazafii, Siriai és Palestinai vólt Frantzia közönséges Biztos, a' ki most történetből Málhában tartózkodik, minden féle polgári hivatal béli személyekkel 's-kozzájok tartozókkal együtt, magokkal el-vihetik minden fegyvereiket, izemélyes vagyonyaikat, és tulajdonnyaikat. — *Fel*. Megengedtetik: ki-vévén azokat a' fegyvereket, a' melyeket a' katonák az első czikkely szérént letenni tartoznak. A' kardjokat az altisztek is megtarthatják.

3) *Czik*. Az örző sereghez tartozóknak lenni gondóltatnak, akármely nemzet béliek légyenek, mind azok, a' kik a' meg-szállásnak ideje alatt a' Respublika' szolgálatjában fegyvert viseltenek. — *Fel*. Helybe hagyatik.

4) *Czik.* Az által-szállítottóság a' Britanniai Felsőg' költségénn esik-meg. Minden katonák és tisztek az által-szállítottóságnak ideje alatt olyan portziót fognak kapni, a' milyen a' Frantzia regulák szerént kinek-kinek az ő hivatala szerént illik. Hasonló képpen a' polgári tisztek és egyéb személyek is, rangjok szerént valót. — *Fel.* Helybe hagyatik; de csak az Anglusok' tengeri regulájik szerént, a' melyek mindeneknek, akár-mely ranguak légyenek, egy forma portziót határoz minden külömbség nélkül.

5) *Czik.* A' Generálisoknak 's-minden katonára és polgári, tengeren és szárazon való tiszteknek, az ő bágizsiájok és, papirossaik' el-szállítására, valamint szintén *Gays* polgárnak is, szükséges hajók adattassanak. Az ő vagyonaik és írásaik, semmi meg vizsgáltság alá ne vettessenek, fogadást tévén a' Generálisok a' felől, hogy az ő tulajdonaik között, semmi más, közönséges vagy magános tulajdon, nem fog találatni. — *Fel.* Helybe hagyatik.

6) *Czik.* A' Respublikának minden itt lévő hajói, a' melyek a' tengert ki állhatják, az örző sereggel együtt, el evezhetnek innét Frantzia Országának valamelyik kikötőhelye felé, az után, hogy ezeknek is a' meg kívántató útra való kiadatott. *Fel.* Ez nem engedtetik meg.

7) Az el szállítottó betegek, az örző sereggel együtt evezzenek-el, és eleség, orvosság, orvosi és kéz orvosi szerek, adattassanak nékik az útra. Azokkal, a' kik el nem szállítottóhatnak, illendő bánás légyen; a' fő vezér egy Frantzia orvost és kéz-orvost hágy hátra Málthában az ő szolgálatjokra: szállások, meg-gyógyulások után ingyen adódjanak nékik, és mi-helyest lehetséges lészén, ők is olyan módon küldődjenek hazájokba vizszá, mint az örző sereg. *Málthát* az Anglus Generális Urak' törvénye sége és emberiség: alá ajánlják a' Frantzia vezérek. — *Fel.* Helybe hagyatik.

8) *Czik.* Semmi féle személyek, akármely nemzet béliek legyenek, ne háborgatód hassanak a' magok politikai vélekedéseikért, sem semmi tselekedeteikért, a' melyeket az ólta körvette nek el, a' mi ólta *Máltha* a' Frantzia kormányzék alatt vagyon. Különösen illesse pedig ez a' határozás egész szélessége szerént azokat, a' kik fegyvert viseltek avagy polgári, vagy katonai szolgálatot tettek: ezek sem vizsgálás alá ne vonattathassanak, sem a' magok viseleteikért ne üldözöttethessenek. — *Fel.* Ugy látszik, hogy ez a' Czikkely nem tartozik a' katonai kormányzás alá: azonban mind azok a' lakosok a' kik itthon maradni kívánnak, és a' kiknek az itthon való maradás megengedődik, bizonyosok lehetnek a' felől, hogy igazágon és embiriséggel fognak vélek bánni, 's a' törvények által oltalmaztatni fognak.

(*A' többi máfszór következik.*)

Több mint 13000 ágyut találtak az Anglusok *Máltha* vagy *Lavaletta* várában 's a' küllömbkülömb bástyákban. A' várnak megszállása és ostrom alatt való létele, 2 elztendeig és 5 napokig tartott; nagy álhatatosság kívántatott annak kiállítására. A' várat megszállott Anglus katonák' száma a' szározonn utóljára valami 6000 emberre szaporodott volt. Az utolsó tsoportot Gen. *Abertrombie* vitte oda *Minorca* szigetéről. Egy szóval a' sziget béli fegyveres lakosokat, és Neápolisi katonákat az Anglusokkal együve véve, valami 10 ezer emberre teszik az ostromlóknak erejét. A' Frantziák már tsak 4 ezerenn voltak az erősségben, a' melyet tsak a' szároz felől ezen 10 ezer szövetségesekek ellen védelmezni kénittettek. Az Anglusoknak megszünés nélkül két Fregátjaik állottanak a' két kötő helyeknek szájak előtt, akármely sivatag idők voltak legyen. A' Historiában alig van példája ezen dolognak (így ir a' Bétsi Udv. Német Ujjság). Már rég, hogy tsak szamat és öszver

hussal élt a' Frantzia őrző sereg, a' melynek 50 krajtzáronn vette fontját. Utoljára a' matska és ürge hus is tsaknem tsemege volt nékiek. Egy tyuknak 33 Forint volt az árra, egy verő malatztot 50, és egy tojást, 20 krajtzáronn vettek. A' gabona' árra sémmit nem hágott a' Frantziáknak ott-létek alatt, minthogy oda való érkezésekkör temérdek magazinmokat (élés házakat) találtak ott.

A' *Málthában* volt Frantzia sereg' fő vezése *Gen. V ubois*, mikör már látta volna, hogy egyebet nintsen mit tenni, öfzfe hivatta minden allatta lévő Generálissait, Stáb és Fő tiztjeit, 's a' Frantzia Republikának minden ott lévő Biztósait, a' kiknek elejekbe terjesztvén, hogy, az élet magazinumok már egy hónaptól fogva mind üressék, és már 12. napok mulva még tsak kenyere sem fog lenni az őrző seregnek: meg határozták, hogy az ő fő vezérjek már most az ellenséghez követeket küldhetz, és néki tiztességes capituláziót ajánlhat.

Hogy a' Frantzia őrző sereg *Málthából*, éppen a' capitulálás előtt egy heves ki-ütést tett volna, ez éppen fundamentom nélkül való hír, minthogy az ostromlók a' *Lavalettei* erősségek ellen már minden felől oly erős sántzokat hánytának volt, hogy azokra ki ütni nem lett volna a' Frantzia őrző seregnek tanátsos.

La-Valette várába Sept. 17-dikénn és 18-dikánn méntenek bé a' Neápolitanus és Anglus seregek. Az 1565-dik ezftendőben Okt. 8-dikánn történt volt ugyantsak, kogy a' *Törökök*, a' kik második *Soliman* Császár alatt az *Afrikai* Ragadozó Státusoknak segedelmekre jötenek volt, Málthát oda hagyni kéntelemítették. Ők', azon ezftendő Majussának 18-dikánn, szállották volt meg *Málthát* — 78 ezer ágyugolyobist lövöldöztenek volt ki reá, 15 ezer katonát, és 3 ezer hajós legéant vesztettenek-el, és már a' főbbik-erősségben is, a' melyet az akkori Nagy Mes-

ter *La-Valette* védelmezett, leg nagyobb inség volt, már három bástyák özfze lövöldöztetve voltak, és tsak egyedül a' nevezett nagy Mester tartóztatta az örző sereget a' várnak fel-adásától, a midön az *Algiriai* ostromló seregek' fő vezérét *Drogut* Genérált úgy meg tsapta a' vár' fokárul egy inas egy nagy kövel, hogy néhány órák alatt ki múlt a' világból; a' mely történet azt tselekedte, hogy a' Török armáda Sept. 13-dikánn az ostromot oda hagyván, temérdek kárvallás után háza evezett *Máltha* alól. — Ez a' történet adta az alkalmatosságot arra, hogy a' *Málthai Rend* az után ezen várat, a' maga nagy bátorsággal és vitezséggel bíró Nagy Mesterének névéről, *La-Valettának* nevezte.

Azok a' 15 *Andalusiai* váliogatott paripák a' melyeket a' *Spanyol Udvar* az első Consúlnak ajándékba küldött, már *Bourdeauxhoz* megérkeztenek. Négy és hat esztendő között lévök. *Bourdeauxtól* fogva *Párisig* még egy egész hónapot fognak az útban el-tölteni, mivelhogy napjában tsak 4 mértfoldet utaznak, hogy igen erősen meg ne találjanak fáradni. Szép lovaknak írják lenni ezeket az ahoz-értök.

A' Belső Minister *Bonaparte Lucian*, nagy vendégséget adott Octob. 3-dikánn a' még akkór *Párisban* lévő *Départementális* követeknek. Szép mazsikát is tsináltakott nékiek, a' melyre a' *Párisi* minden nagyobb tehetségű muzsikusokat özfze gyűlytötte volt. Jelen voltak a' két Consúlok, *Cimbuces* és *Lebrun*, a' Ministerek, Státus Tanácsosok, etc. — Azt mondják, hogy az első Consúl ezen *Departementális* követek között mindenikkel különösön beztélgetett légyen az ő *Párisban* való mulatások alatt, 's nevezetesen mindenktől az ő *Departementumjaikból* való Emigránsoknak környékálásairól, 's tulajdonságairól, tudakoztatott le a' leveleinatosaliban.

Bonaparte Lucian, a' a' *Berlinbe* len érkezését úgy erősen vágyta, hogy a' *Franciaország* még

Octob. 4-dikenn *Morfontainban* azon vendégségben vólt, a' melyet *Bonaparte Jósef* a' Státus Tanácsos, a' Consúloknak adott ottan. A' vendégségen kívül fontos tanácskozást is tartottanak ezen alkalmatossággal a' Consúlok: 's-mint gyanítani lehetett, még csak a' következő éjjlzaka indúlt útnak *Bonaparte Lajos*, *Berlin* felé.

Jelen vóltak ezen a' fényes vendégségenn, a' melyet *Bonaparte Jósef* annak emlekezetére adott *Morfontainban*, hogy az Amerikai Respublikával való eg yésség már most helyre állott, a' három Consúlokon és ház népeikenn kívül, minden Ministerek, külső követségi tagok, a' Státus-Tanátsosok nagy számmal, és a' Meg-tartó Tanátsnak, Törvényhozó Gyűlésnek, 's a' Tribunátusnak Prézesseik, nevezetesen pedig sok olyan külömb-külobb személyek, a' kik hajdonában akármely titulus alatt az Amerikai Respublikánál valamely szolgálatban vóltanak, mint p. o. nevezetesen *Gen. Lafayette* is. Különösön ki-mutatni akarta *Bonaparte* ezen vendégségnek alkalmatosságával azt, hogy mely nagy hajlandósággal viseletessen a' Frantzia országlószék az Északi Amerikai Respublikához, és mely nagy örömet okozzon néki a' két Respublikáknak egymáshoz való közeledése. — (Az Északi Amerikai Respublikának Párisban lévő küldöttjeivel, Octob. 1 ső napján végzte-bé és irta-alá a' Frantzia országlószéktől ki-rendeltetett Commissió, a' melynek *Bonaparte Jósef* vólt a' Présesse, a' barátság és kereskedésben kötést). — Az azért addódtt *Morfontaini* nagy ebéd, 180 személyekre terített asztalnál, és három egymásmellett lévő nagy palotákban történt, a' mely palotáknak mindenike az innept ceremonianak tulajdonságához alkalmaztatott módon vólt fel-ékesítetve. A' bennek olvastató felül irások, vagy czim-irások (in-scriptiók) ezek vóltak: az elsőnek, *Salle de l'union* — a' másodiknak, *Salle de Washington* — a' harmadiknak *Salle de Franklin*. — Min-

denik fel vólt zöld levelekkel, virágokkal, és lámpósokkal ékesítette. —

Az első Consúl így közönte-el az első poharat: Azokért a' Frantziák' és Amerikaiak' lelkéikért, a' kik az ujj világ' függetlenségiért a' tsatázó mezőn hóltnak meg! — *Cambaceres* Consúl ilyen el-közönést projectált: A' *Washington*' Successoraiért! — *Lebrün* Consúl a' következendőt javasolta: Amerikanak az Északi Hatalmasságokkal legendő egyesülésiért, olyan czéllal, hogy a' tengerekenn való szabadság fenn-tartódhasson-

Az asztaltól való felkelést haladék nélkül egy tüzi mesterséges játék követte, a' mellyel hasonló-képpen ennek az Amerikával való ujj kötésnek celebráltására vólt a' főbb tekintet. A' tűz játék' a' víz' partján, és az ábrázolatok, szemmel az ebédő paloták felé állván, az ugyantsak ezenn a' vizenn lévő hídra vólt egy *obeliskus* készíttelve, és erre két olyan figurák helyhezetve, a' melyeknek egyike Frantzia országot, a' másika pedig az Amerikai Respublikát ábrázolta, a' melyek egymás iránt barátságot és egyenességet esküdtenek a' szabadság oltárán, &c. A' kert is meg vólt világosítatva. A' tűz-játék után *concert* vólt.

A' következett naponn ketten az Amerikai követek közül el-butsúztanak az első Consúltól, és a' magok hazájok felé Amérikába, útnak indúltanak. Ezeknek neveik *Elsworth* és *Davie*. A' harmadik u. m. *Murray*, még most feleséges-tül együtt *Párisban* maradott.

Strasburgból, Octob. 8-dikán: — *Gen. Clarke*, már 5-dikben megérkezett vólt *Lüneville* városába, a' hól a' Congressusnak mennél jobban lehető fogadtatására, minden féle készülétek tétettetnek. A' kastélyban találtató szabáknak és palotáknak hofszok, szélek, és magosságok, ki-méretödvén, *Párisba* tudósítás tétetik róllok. A' régi utza-pádimentomok, a' melyek valámi mély-

köből lévén ki-rakattatva, a' szároz időkben a' izemnek igen ártalmás port okoztanak, mostan fel-szaggattatván, ujra pádimentomoztatnak. Bóltok állittatnak fel; éjjeli világosító eszszözök helyheztetődnek a' szükséges helyekre, &c. — Kit rendelt legyen ki a' Frantzia országlószék ezen Congressusra, még bizonyoson nem tudatik —

Ide (t. i. *Strasburgba*) néhány levelek érkeztek ma *Párisból*, a' melyek arról beszéllenek, hogy ott ismét egy ujj öfzfze-eszküvés tudódott legyen ki, a' mely a' mostani országlás formának felfordítására, az első Consúlnak meg öldöklésére, &c. czélozott legyen. Az öfzfze esküvés fejeinek, ismét az úgy nevezett *Jákobinusokat* írják lenni, olyan hozzá tétellel, hogy már néhány ilyen fő *Jákobinusok*, mint *Felix le Pelletier*, *Rossignol*, — és mások, már árestáltatódtak volna is. Némely levelek szerént csak egy gyenge, mások szerént pedig három sebet kapott volna az első Consúl: 's tsakta' maga hitel felett való elme béli jelenvalóságának közönheti, hogy életben maradhatott."

Német Ország.

Gen. Augereau, minekelötte a' maga hadi izállásával *Achaffenburgból* vilzfzá indúlt volna, még előbb néhány Német Rendeikkel, vagy pedig azoknak nálla lévő követjeikkel, mint nevezetesen a' *Solms Házakkal* is, békelséges és barátságos kötéseket tett.

A' *Solms Braunfelsi Hertzeg*, a' ki a' Prussus és Hafsus alkuba, a' melyet ezek *Báselben* még a' *Barthelémy*' kövétségének idejében kötöttenek vólt a' Frantzia Respublikával, már bé vólt foglalva, és a' kivel a' Frantziák az ólta mind mint neutralissal ugy bánának, most már nem maradhat tovább szabadon a' Frantzia hadi adóktól, ő is 100,000 Livrákból álló summát tartozik, eröl-

tetett költsön nevezet alatt fizetni a' Német országonn lévő Batavusok' armádiájának kassájába. — Hasonló képpen vagyon a' dolga *Wezlar* várofsánakis, a' klastromjaival együtt. — Az *Orániai* Kejzedelmi Háznak Német birodalmi birtokai, 200,000 Livrákat, a' *Nassau-Weilburgi* Ház 80,000- ret tartoznak a' *Gen. Augereau*' rendelése szerént, ugyantsak az említett Batavus seregek' kassájába szolgáltani.

A' folyó Octob. 4 dikénn tudtára adatta a' *Gen. Augereau*' Generálstábjának vezére *Andreossy*, Fráncfurt várofsa' Magistratussának, hogy, annak a' 800,000 Livrakkból álló hadiadónak lefizetődése, a' melyet még *Gen. St. Susanne* vetett volt ezen várofsra, már most telyességgel nem halasztódhatik tovább, és ha 10 napok alatt le nem fizetődik, akkor egy 5 Batalionokból és 2 Swadronokból álló örző fereg fog Frankfurt várofsába bé-szállani. Ehez képpes egy követséget küldött-el 5-dikben a' Magistratus *Cffenbachba* a' Batavus tábor mostani fő hadi szállására *Augereau* fő vezérhez, hogy tegyen valami igazítást a' dólgonn.

Regenspurgból, Octob. 9-dikénn: — „Fő vezér *Moreau* és azok az Generálisok, a' kik ötet ide kísérték, a' *Lerchenfeld* és *Königsfeld* Grófok' jofzágaikban, nagy vadázatot tsináltak tegnapelőtt. Estve egy nagy bálban voltak, a' melyet az itt lévő követ adott számokra. A' bál után mind az ötön visszafutottak innét *Münchenbe*. — A' komédiánn is meg jelent a' maga itt való mulatása alatt *Gen. Moreau*, a' melynek alkalmatosságával a' *Szép Markotányos*net jászották.

A' *Publiciste* nevű Párisi ujjság szerént, polgár *Neveu* rendeltetődött volt ki a' Felső Minis-tertől, es küldettetett volt el *Bavariába*, olyan rendelés mellett, hogy látná meg, nem lehetne e' itten is olyan ritka képeket találni és öfzsze gyűlyteni, a' melyeket a' Párisi muzeum gazdagítottathatna. A' *Müncheni* képes ház, egy ugyan

a' leg szebbek közzül, hanem annak tulajdonossa a' Választó Fejedelem, abból a' szebbeket és ritkébbakat, jó előre való vigyázásból még eleintén maga előtt el-küldötte volt másuvá. Tsak ugyan talált volt polgár *Neveux* 67 darabokat a' ki-válosztásra, a' melyek közzül azonközben tsak a' következő 8 darabok érdemlik inkább az ahoz értök' figyelmetességet, u. m: a' Királyok' üdvözlése, *Rubens* módja szerént; a' Sz. Szűz, Sz. János, és több más Szentek, a' *Tintoret*' munkái; az Abel meg-ölettetése Kain által, mely a' *Cagnacci* munkájának tartatik lenni; a' Négy vadászatok, *Rubens* szerént; a' Sz. Szűz halála, *Sandrast* által; a' Sz. Szűz, az Idvezítő, és egy térdeplő ember, a' *Vandik*' munkái; a' kenyér' megtörése, Rubenstól; a' Királyok üdvözlése még-egylzer, egy a' *Rubens* jobbkori munkai közzül. — Tsak ezek fogják a' muzeumba való fel-tétetődést meg-érdemleni. — „Oly ígérettel vitte el ezen képeket polgár *Neveux* tsakugyan, a' *Müncheni* képes házból, hogy a' Párisi nemzeti muzeumból másokat fog helyettette küldeni.

Brusselből Octob. 7-dikenn: — Anglia és Frantzia ország között, a' békességes alkudazások *praeliminaréji* felett való levelezések még folynak, a' mint ezt a' *Calais* és *Douvres* között vízfzár meg meg vízfzár érkező békességes követségi posta-hajók bizonyítják. Nagyon segítheti ezen első lépést mar most a' *Máltha*' megvétele hírének Párisba és Londonba való meg-érkezése is. Most már a' leg terhesebb pontja a' tengeri fenyegetnyugvásnak, u. m. hogy *Máltha* adódjon által a' Frantziáktól, magában el-igazítottott.

„Lord *Holland* feleségestől, fiastól, Lord *Dumanes*, *Marsh*, *Fox* Károly és *Drew* orvos Úrak, z' kik nem régiben Londonból jötenek volt Berlinbe, tegnapelőtt Berlinből ide érkeztenek, és a' Berlinben lévő Frantzia követ *Beurnonville*' pafsussával, innét *Calais* felé fogják a' Frantzia földönn tovább

folytatni útjokat. Megtörténhetik, azt mondja Lord *Holland*, hogy ő olyan rendelést vehet Calaisnál Londonból, a mely szerint néki Francia országban tovább is maradni szükséges lesz.

Magyar Ország.

Szatmár Vármeggeből Sziner-Váralyárból, Sept. 29 — dikénn: — „Ujságúl tsak azt irhatom hogy ezen Tekéntetes Nemes Vármegye seborvosa *Horváth Sándor* Ur ennek előtte két héttel egy igen szép operatiot teve; Mező Ujvárosbon (a mely egy óra távolságra esik Sziner-Váralyához) egy szegény aszszonynak hét gyermek lett egy hassal, az egyike fiú, a' másika leány, meg keresztelvén őket a Pap a' fiút *Jánosnak* nevezte, de a' szegény szülőjinek szomorúságokra a' kis Jantsinak a' homloka közepétől fogva, az ora' közepiig egy vastag tüdő szín hus vala, a' közepén egy sziv forina látatott, a' szemei bé valának boritva, semmit sem láthatott, a' seborvos Ur azonnal oly szépen lesvágta, hogy mindjárt látott a' kis János; a' vére nagyon folyván meg állította, és kurája állatt apjának, és anyának nagy örömekre szépen meg gyógyúlt: Ditsőséges rend! a' kiket az Orvosok meg gyógyittanak, ok azoktól tiszteltetnek, betsültetnek; a' kiket pedig az örökkéválóságra által küldenek, nints többé módjok az átkozódásra.

Sz. Váralyán, noha sok szőlő-hegyek legyenek is, de borunk igen kevés lesz, a' mi lesz jó lesz, a' szőlő jól meg ért, a' holzfás Izárazság miatt Búzánk-is kevés termett, Tengerünk annál kevesebb, a' Búzának köble 18, a' Tengerinek 16, a' rozsnak pedig folyó ára 14. Marjas.

Elegyes Dolgok.

Koigni Francia Emigrans, Angliának leg hiresebb Agense, a' ki leg több nyughatatatlansá-

got szerzett a' Wendei osztályban; el fogattatván a' Tempeli tömlőtze tsukakott. — A' Filipsburgi vár Commendánsának, Gróf *Salmnak* el temtetésekor a' Francziák is ki vonatták ártillériaikat, és egynéhány salvét adattak hamvainak meg tiltelésére. — A' Tripolisi Dey hadat indított Svécia ellen. (Az illyetén hadat könnyű egynéhány ezer tallérral le tsendesíteni. Ezek az Afrikai haramja Társaságok, mihelyt meg szorúlnak a' pénz dolgából, mondjárt hadat izennek valamelyik közép tengeren kereskedni szokott Nemzetnek, 's el rabolják kereskedő hajóikat; de ha pénzt kapnak, ismét meg békélnek ellenségeikkel.) — Jefferson, a' ki az Amerikai Respublika' Praesességere vólt candidálva, meg halálozott. — Azok a' hét Hollandus tisztek, a' kik az el múlt éltendőben a' Texeli flottát az Anglusoknak el adták, örökös Izamkivetésbe küldettek.

Harmadszori Hiradás.

Minekutánna Kelzthelyen Nemes Zala Vármegyében helyheztetett Mező Vá:Oban Georgikon nevezete alatt fel-állított Gazdasági foglaltosságot tárgyazó Majorban a' Gazdaságot tanító Profesziori hivatal üressen marad: ezennel mind azok, a' kik ennek el viselésére alkalmatosok, 's a' Mezei Gazdaságbéli Tudományokban jártasok lévén, magokat ezen Tanítói Hivatalra adni kívánnák, meg-hívattatnak olly formán, hogy magokat M—gos Gróf Tolnai *Festetics György* Úr' Kelzthelyi Gazdaságbéli Directiójánál akár személyesen, akár levélben jelenteni, és arra való tehetségeket, 's alkalmatos vóltokat, szükséges Bizonyság Levelekkel is meg-mutatni ne sajnálják. Ezen Profesziori Hivatalt viselőnek éltendei fizetése áll 400 forint: kész pénzben, és minthogy a' Majorbéli külső Gazdaság' vezérlése, 's kormányozása is arra bizattatik, ezen Tifztségért is különösen jár 200 fl. — és így öltveséggel 600 fl. kész pénzben, és 8 akó ó borból 20

pözsonyi Mérő Búzából, 20 Mérő Rozsból, 12 öl tüzi fából álló Deputátumban, szabad szállással együtt. A' Profeszszor, és Tisztartó részéről pedig megkívántatik, hogy a' Deák, Magyar, és Német nyelveket tudja, a' Gazdaságbéli, és Technologiai Tudományokat úgy értse, hogy azokat helyessen taníthassa, 's e' mellett a' Politziabéli dolgokban is szükséges tudománnyal bírjon; azomban ha e' részben (a' mennyire ezen Institutumban egyedül a' Falusi Politzia tanítatik) a' Tanító még eléggé jártas nem volna, a' tapasztalendő hijánosságot a' néki kiadandó Könyvekből, és Irásokból önnön szorgalmatossága, és iparkodása által könnyen helyre hozhatja.

Harmadszori Hiradás.

Morvában a' Hradisi Kerületben, *Holeschau* nevü városban lakozó *Spiegler Sámuel* és *Schif János* nevü vagyonos Zsidók, a' kik az *Oeconomica Commiszió*ban az *Infateria* számára való borjúbör tarifznyákat szerzik, adják tudtokra mindeneknek, kiváltképen a' *Nemes Magy. Publicumnak*, hogy ő nállok ollyatén borjúbör tarifznyák, **mintegy 30. vagy 40 ezerig** valók kézzen találtnak. Egy ollyatén tarifznyának, minden szijak nélkül az árra 1. R. forint, mellyekhez hogyha szijak is kivántatnának, azokat is az említett Zsidók különös árron meg szerezhetik. Ezt a' jelentést azért kívánnyák az említett Zsidók a' Magyar újfág levelek által ki hirdettetni, hogy ha talán a' mostani fel állítandó *iufurrectionalis* gyalog Seregeknek számára a' Tek. Nem. Vármegyéknek szúklégek volna ollyatén borjúbör tarifznyákra, azokat minden órában kézzen lehet nállok találni.

* * *

Hogy a' közelébb * múlt posta-naponn nem minden érd. Olvasóinknak küldhettük meg-előre el nem látott akadályok miatt a' M. Kurírnak 32-dik darabját, azért botsanatos kérünk.

P. D.